

# คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 514/2566

อัยการสูงสุดโจทก์ นางสาว จ.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.อ. มาตรา 227, ป.อ. มาตรา 91, ป.อ. มาตรา 147, ป.อ. มาตรา 151, ป.อ. มาตรา 90, ป.อ. มาตรา 78, พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 มาตรา 6, พ.ร.บ.ดังกล่าว มาตรา 22, พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 มาตรา 43, ป.วิ.พ. มาตรา 240

## ย่อ / หลักกฎหมาย

วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบให้ใช้ระบบไต่สวนและเป็นไปโดยรวดเร็ว และก่อนศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ศาลอาจเรียกพยานหลักฐานมาสืบเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควร ซึ่งรวมทั้งการเรียกพยานที่สืบแล้วมาสืบใหม่โดยไม่ต้องมีฝ่ายใดร้องขอก็ได้ เพื่อให้ได้ความจริงของเรื่องนั้น ๆ และเมื่อได้ทำการไต่สวนพยานอย่างเต็มที่แล้ว จะพิพากษายกฟ้องโดยยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้จำเลยตาม ป.วิ.อ. มาตรา 227 วรรคสอง ก็ได้

## คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91, 147, 151 ให้จำเลยคืนเงิน 662,213 บาท แก่กรมส่งเสริมการเกษตร ผู้เสียหาย จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147 (เดิม), 151 (เดิม) การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์และฐานเป็นเจ้าพนักงานใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต เป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทซึ่งมีอัตราโทษเท่ากัน ให้ลงโทษฐานเป็นเจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์เพียงบทเดียว ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุกกระทงละ 5 ปี ทางนำสืบของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กระทงละหนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุกกระทงละ 3 ปี 4 เดือน จำนวน 13 กระทง รวมจำคุก 39 ปี 52 เดือน ให้จำเลยคืนเงิน 662,213 บาท แก่ผู้เสียหาย จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบพิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยกระทำผิดรวม 8 กระทง รวมจำคุก 24 ปี 32 เดือน ให้จำเลยคืนเงิน 138,106 บาท แก่ผู้เสียหาย นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น โจทก์และจำเลยฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ทางไต่สวนข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยรับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งเกษตรจังหวัดสุรินทร์ สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำเลยเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่ เห็นว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 มาตรา 6 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบให้ใช้ระบบไต่สวนและเป็นไปโดยรวดเร็วตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้และข้อบังคับของประธานศาลฎีกา..." หากได้ใช้ระบบ

กล่าวหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแต่อย่างใดไม่ พระราชบัญญัติดังกล่าว มาตรา 22 บัญญัติว่า "ในคดีที่อัยการสูงสุด พนักงานอัยการ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. หรือ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นโจทก์ ให้ศาลนำรายงานและสำนวนการสอบสวนหรือสำนวนการไต่สวน ข้อเท็จจริงของโจทก์ มาเป็นหลักในการแสวงหาความจริง และอาจสืบพยานเพิ่มเติมเพื่อหา ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานได้ตามที่เห็นสมควร" มาตรา 25 บัญญัติว่า "ในการสืบพยานบุคคล ไม่ว่าจะเป็นพยานที่คู่ความฝ่ายใดอ้างหรือที่ศาลเรียกมาเอง ให้ศาลแจ้งให้พยานทราบประเด็น และข้อเท็จจริงที่จะทำการสืบพยาน แล้วให้พยานเบิกความในข้อนั้นด้วยตนเองหรือตอบคำถาม ศาล ศาลอาจถามพยานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใด ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับคดีแม้จะไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้น อ้างก็ตาม แล้วจึงอนุญาตให้คู่ความถามพยานเพิ่มเติม การถามพยานตามวรรคหนึ่ง จะใช้ คำถามนำก็ได้ หลังจากคู่ความถามพยานตามวรรคหนึ่งแล้ว ห้ามมิให้คู่ความฝ่ายใดถามพยานอีก เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล" และข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยวิธีการดำเนินคดีทุจริต และประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 ข้อ 23 "ก่อนศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง เพื่อประโยชน์แห่ง ความยุติธรรม ศาลอาจเรียกพยานหลักฐานมาสืบเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควร ซึ่งรวมทั้งการเรียก พยานที่สืบแล้วมาสืบใหม่ด้วยโดยไม่ต้องมีฝ่ายใดร้องขอก็ได้" จากบทบัญญัติและข้อบังคับดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าเป็นวิธีพิจารณาที่แสวงหาความจริงโดยศาลและศาลมีอำนาจไต่สวนเต็มที่เพื่อให้ได้ ความจริงของเรื่องนั้น ๆ ดังนั้น หากศาลอุทธรณ์มีข้อสงสัยข้างต้นหรือต้องการไต่สวนพยานปากใด ก็ชอบที่จะกำหนดให้ศาลชั้นต้นไต่สวนให้ได้ความจริง ทั้งนี้ตามกฎหมายข้างต้นประกอบ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 มาตรา 43 และ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 240 (2) และจะพิพากษายกฟ้องโดยยกประโยชน์ แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 227 วรรคสอง ได้เฉพาะเมื่อเห็นว่าศาลได้ทำการไต่สวนพยานอย่างเต็มที่แล้ว ซึ่งเมื่อพิเคราะห์พยานหลักฐานที่ได้ จากการไต่สวนคดีนี้ เห็นว่า เพียงพอที่จะวินิจฉัยได้แล้วจึงเห็นควรวินิจฉัยโดยไม่ย้อนสำนวนไปให้ ศาลชั้นต้นไต่สวนพยานเพิ่มเติม มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยต่อไปว่า จำเลยเป็น เจ้าพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147 และมาตรา 151 หรือไม่ เห็นว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งเกษตร จังหวัดสุรินทร์ สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร จึงเป็นหัวหน้าส่วนราชการมีหน้าที่รับผิดชอบใน การควบคุมดูแลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรให้เป็นไปตามเป้าหมายและแผนงานที่กำหนดไว้ จัดการดูแลรักษาเงินของสำนักงานการเกษตรจังหวัดสุรินทร์ การอนุมัติการให้ปฏิบัติราชการแทน หรือการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไข เพิ่มเติม รวมทั้งการอนุมัติอนุญาตให้ข้าราชการและลูกจ้างในสังกัดเดินทางไปราชการใน ราชอาณาจักร อนุมัติให้เบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก ค่าพาหนะ อนุมัติให้ใช้รถยนต์ส่วนบุคคล ออกนอกเขตจังหวัดที่ตั้งสำนักงาน หรือเป็นการใช้ข้ามคืนของข้าราชการและลูกจ้างในสังกัด การ สั่งให้ข้าราชการและลูกจ้างในสังกัดปฏิบัติงานนอกเวลาและการอนุมัติให้เบิกจ่ายค่าทำการ นอกเวลาได้ตามสิทธิ รวมทั้งการอนุมัติสัญญารับรองการยืมเงินทดรองราชการของข้าราชการ ในสังกัดที่ไม่เกิน 100,000 บาท ทั้งนี้ตามคำสั่งสำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ ที่ 15/2558 เรื่อง การมอบหมายงานของสำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ คำสั่งจังหวัดสุรินทร์ ที่ 5010/2540 เรื่อง การมอบอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด นายอำเภอและ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอปฏิบัติราชการแทน และคำสั่งจังหวัดสุรินทร์ ที่

2565/2542 เรื่อง การมอบอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด นายอำเภอและปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ปฏิบัติราชการแทน จำเลยจึงมีหน้าที่โดยตรงในการจัดการและดูแลรักษาเงินที่สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ได้รับมอบหมายจากผู้เสียหาย การที่จำเลยใช้อำนาจในตำแหน่งสั่งการให้ผู้ได้บังคับบัญชาขออนุมัติยืมเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดโครงการที่ไม่ได้จ่ายจริง เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการที่ไม่ได้ไปจริง เพื่อเป็นค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มที่จ่ายเกินความจริง จำเลยเป็นผู้อนุมัติและสั่งจ่ายเช็คโดยไม่ขีดฆ่าคำว่า "หรือผู้ถือ" ออก ซึ่งผิดระเบียบ ให้ผู้ได้บังคับบัญชานำเช็คเรียกเก็บเงินแล้วนำเงินให้จำเลยหรือนำเงินเข้าบัญชีเงินฝากของจำเลยและจำเลยสั่งให้ผู้ได้บังคับบัญชาทำใบสำคัญส่งใช้เงินยืมอันเป็นเท็จ แม้การเบิกจ่ายเงินจะมีเจ้าหน้าที่อื่นดูแลตั้งที่จำเลยอ้างมาในฎีกา แต่จำเลยในฐานะเป็นหัวหน้าส่วนราชการก็ยังคงมีหน้าที่จัดการและรักษาเงินดังกล่าวด้วย การกระทำของจำเลยดังวินิจฉัยข้างต้นเป็นวิธีการในการเบียดบังเอาเงินที่จำเลยมีหน้าที่ต้องจัดการและรักษาเพื่อให้เงินมาอยู่ในความครอบครองของจำเลยแล้วจำเลยเบียดบังเอาเงินดังกล่าวไปเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่นอันเป็นการทุจริต เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147 และการสั่งการและการดำเนินการโดยมิชอบดังกล่าวเป็นการใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อันเป็นการเสียหายต่อรัฐและผู้เสียหายซึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 151 ด้วย คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6792/2561 ที่จำเลยอ้างมาในฎีกาข้อเท็จจริงไม่ตรงกับคดีนี้ ทางไต่สวนข้อเท็จจริงจึงมีน้ำหนักมั่นคง ไม่เป็นพิรุธขัดกันเอง และไม่ขัดแย้งกับเอกสารดังที่จำเลยอ้างมาในฎีกา ฟังได้ว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องโจทก์ทุกข้อ ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ยกฟ้องโจทก์บางส่วนนั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น ส่วนฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147 (เดิม), 151 (เดิม) การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์และฐานเป็นเจ้าพนักงานใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริตเป็นการกระทำความผิดอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทซึ่งแต่ละบทมีอัตราโทษเท่ากัน ให้ลงโทษฐานเป็นเจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์เพียงบทเดียวตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุกกระทงละ 5 ปี ทางไต่สวนพยานจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กระทงละหนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุกกระทงละ 3 ปี 4 เดือน รวม 13 กระทง รวมจำคุก 39 ปี 52 เดือน ให้จำเลยคืนเงิน 662,213 บาท แก่ผู้เสียหาย

## องค์คณะ

เอกวิทย์ วัชวลกุล · ชาญณรงค์ ปราณีจิตต์ · จาตุรงค์ สรนุวัตร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/514/2566>